

gosp. dohtar pametneje ravnal, ako bi, namesto da po nemškutarško — liberalnih „fortšritlarskih“ shodih proti duhovnikom hujska, onega moža v svoje varstvo vzel, ker je imel že njegovo ženo pri sebi, ter bi mu naj v svoji dva nadstropja visoki hiši, kakor si njo izmed 100 duhovnikov težko eden postavi, stanovanje in živeža preskrbel, da bi revežu ne bilo treba na duhovske duri trkat hoditi ter milošine za se in morebiti še za svojo ženo nabirati, ki je bila in je menda še zdaj Jugova „Wirtschafterinn“ in „Wäscherinn.“

Iz Slovengradca 7. sept. -u- Sad nove ère se ÷em dalje bolj v prijazni obliki prikazuje. V÷eraj popoldan pride okoli štirih g. Eduard Floderer, — po svojem potnem listu, danem od policijskega ravnateljstva v Bernu (Brün) dné 3. sept. 1872 pod številom 251, gledišèini igralec in glasovirov ubiratelj, — po cesti iz spodnjega Drauburga proti Slovengradcu do Friznikove gostilnice tik g. vitez Naredi-jeve tovarne. Da se okrepeãa, stopi v gostilnico, se vsede ÷isto mirno pri vratih k mizi, pri kateri je že nekaj kmetov sedelo, in si pusti pol maselca vina prinesiti. Pri drugi mizi je sedel neki Polak, kurivec (Heizer) v Naredi-jevi tovarni, s Puhmanom in z nekterimi drugimi tovarnskimi delalci. Ko Polak g. Floderer-ja, ki je po navadi gledišèinih igralcev ÷isto obrit ter nosi ÷rni zavrataik in dolgo suknjo bolj temne barve, zagleda, se zadere: „Was will denn der Saupfaff? den Lumpen soll man niederschlagen!“ („kaj pa ho÷e ta svinski far, lumpa bi morali pobiti!“) —

Na to so za÷eli duhovski stan zasramujo÷o pesem peti, ÷ije besede slišati bi vsakega, ki še ima le koli÷kaj ÷uta sramoželjivosti v sebi, sram bilo. Med petjem se je Polak ve÷krat proti Floderer-ju obrnil, ga je hotel s o÷mi prebõsti in je pred njega plaval, mislé, da je duhovnik. Ko nesramno pesem spojõ, so se delali, kakor da bi hoteli Floderer-ja popasti; Floderer torej spije svoje vino in re÷e zasramovalcem duhovskega stana: „Zdaj ste se pa zmotili, kajti jaz nisem duhovnik, ampak gledišèin igralec.“ To izgovori in ho÷e mirno oditi; pa Polak ga prime za vrat, Pahman mu pa pot zaleže, in oba za÷neta vpiti: „Ti si far! dol žnjim! pobijmo ga!“ — Zdaj prileti hišni gospodar in g. Vaha÷ iz Slovengradca, ki je tudi v gostilnici pil, in za÷neta tujea braniti; pa Pahman se Vaha÷u vendar izdere, in mahne z nožem po glavi Floderer-jevi, ta pa nož z roko pristrize in si prste rani, nož pa odleti, da je Floderer-ja samo v kotu desnega o÷esa ranil. Kri se mu po licu vlije, gospodar prinese vode, za÷nejo ga umivati, dokler mu krvi ne ustavijo. Ko ho÷e Floderer oditi, ga posvari neki fantek, reko÷: „nikar ne hodite, kajti Pahman je rekel, da vas bode po potu zaklal.“ — Órez nekoliko ÷asa se vendar Floderer odpravi, pride v mesto in toži najpoprej pri žandarmariji, danes pa pri sodniji. — Rekel je, da je velik del Avstrije in nemških

držav v enaki obleki prehodil, da se mu pa kaj takega še vendar ni nikdar prigodilo.

To je nasledek vednega hujskanja nesramnih liberalnih ÷asnikov zoper duhovski stan! Floderer sicer ni duhovnik, pa ta drhal ga je imela za duhovnika, in ga je kot duhovnika zasramovala in ranila. Iz tega pa sledi moder nauk: „Ne mešaj se kot duhovnik med sprideno drhal!“ Ker se pa gledišèinemu igralcu brez brade pripeti, da ga za duhovnika imajo in za÷no nože brusiti, utegne tudi pri nas skoro biti potrebno, da se duhovnik tako nosi, da ga nih÷er poznal ne bo. Do tega nas dovede „nemška kultura“, ÷ije jedro je — surovi materializem, ki ga poklada nemško novinarstvo dan na dan našim „omikanim“ nem÷arjem, ki imajo privilegijo, da jih vse na rokah nosi.

Da se vrnem k Flodererju z dolgo suknjo, prišedšemu iz Koroškega, kakor pravi, bi bilo res želeti, da kateri naših prijateljev na Koroškem pové, ÷e kaj o tem ÷loveku z dolgo suknjo in golo brado ve.

Politièni ogled.

Avstrijske deželee. Poleg družih politiènih vprašanj, ki še niso rešene, vrnilo se je novo vprašanje zastran topov ali kanon, katerih naši armadi manjka. Pri Novem Dunaji so namre÷ poskusili naše bronaste topove sè sprednjim nabojem in pa Kruppove jeklene topove z nabojem od zadej, in pokazalo se je, da so ti petkrat boljši od naših dosedanjih. Kruppovi izdelujejo se na Pruskem, in nemška armada jih že ima mnogo; vsled tega bo Avstrija primorana, za veliko milijonov si jih omisliti, da se bo meriti mogla z prusa÷ko Nem÷ijo, ako nas — avstrijski prusaki v boj z Nem÷ijo zapletejo, kar je lahko mogo÷e. —

Çesko. V nedeljo o 1/2 5. uri dospel je cesar in kralj v Prago. Vsi kolodvori po Çeskem bili so krasno okin÷ani, na postajah in ob železnici pozdravljale so neštevilne trume ljudstva svojega vladarja. Praški župan pozdravil je v ÷eskem govoru kralja in konçal v nemški besedi: „Bog blagoslovi Vaše veli÷anstvo!“ Cesar odgovoril je ÷eski in konçal nemški. Ob 8. uri bila je vprivo cesarja ÷eska gledišna igra, potem razgled sijajno razsvetljene Prage. — Od ministrov sta le vojna ministra v Pragi bila.

Kranjsko. Pri ljubljanski mestni volitvi v dež. zbor 7. t. m. dobil je ustavaški nemškutarški kandidat Schrei 427 glasov proti mladostovenskemu dru. Moše-tu, ki je imel le 135 glasov. Udeležiãa se ni polovica volilcev. „Nar.“ pravi, da „duhovni volilci niso prišli k volitvi in da se je med narodnimi volilci kazala velika mla÷nost in razpad.“ Ko bi „mladim“ mogo÷e bilo mirno svojo vest spraševati, bi morebiti

našli pravih uzrokov „mlačnosti in razpadu“ pri narodni stranki. Kdo bi z veseljem še delal za narodno stvar, ako vidi, da „mladi“ demagogi povsod seme nesloge trosijo in vse razdejavajo!

Vnanje države. Na Nemškem se je svečanost zmage nad Francozi pri Sedanu v občeh berno obnesla. Prvi je obsodil sleparsko svečanost učeni in pogumni škof Ketteler, češ, da katoličani nemajo uzrokov veseliti se zmage, ki je rodila sramotno preganjanje kat. cerkve. Tako sodijo tudi katoličani in toraj fiasco Bismarkove svečanosti.

Na Španskem so morali Karlisti na dveh mestih ob morji streljati na pruske parobrode, ki se zdaj tu, zdaj tam pobrežju bližajo, da izvažajo vojake in vojne priprave. Nasledek bo le ta, da se utegne brez potrebe še več nedolžne krvi preliti.

Za poduk in kratek čas.

Domovina je rešena.

Ako bi bilo „Narodovemu“ dopisniku iz Žavca števil. 200 od dne 31. avg. verjeti, bi slovenski narod še ne stal tako na slabem, kakor sodijo nekteri hladnokrvni politiki. Bila je namreč v Žavcu dne 30. avg. dijaška svečanost, obstoječa iz govorov, deklamacije, petja in pitja in pa iz dveh gledišnih iger. Tacih reči se sicer dan denešnji po svetu dosti godi, svet pa pri vsem tem na svojem mestu stoji; toda v Žavcu ni bila zgolj dijaška veselica, marveč se je pokazalo neko posebno junaštvo, ki bo menda v prihodnjih krvavih bojih, kadar pojde za zedinjeno „Slovenijo“ ali „Ilirijo“, služilo namesto Kruppovih topov, katerih Slovenci itak nemamo, ker jih še država sama ne glešta. Narod slovenski — pravi dopisnik — je vsled dijaškega narodnega poguma tako jak, da se mu pogina več bati ni. Piše namreč: „Še nij treba klicati po popu, da se slovenski narod dne v „poslednje olje“, dokler je mladež taka“. — Tristo triintriideset zelenih vragov, zdaj ko je „mladež taka“, zdaj bo pa že! Če odlučimo fraze od jedra, je mladeniški dopisnik S—c. polnokrven liberalce, ki ne trpi „popov“ v narodu in tudi ne pri narodnem delovanju, ker bo menda vse opravila taka mladež, ki se je brezbožnosti in cepastega hujskanja na „pope“ in svete reči iz „Naroda“ naučila. — Da pa stvar vendar tako gladko ne ide, kaže smešni dopisnik sam, ker se huduje nad „breškim izdajalstvom“ ter psuje duhovnike „brezdomovince“, ker sta 2 zoper slov. liberalnega kandidata glasovala. S tem se pa dopisnik sam po obrekovalnih ustih bije; kajti, če duhovnov pri narodnem delu ni več treba, marveč lahko „Narodovo“ študentovstvo vse opravi, zakaj niste šli k volitvi v Brežice, in zakaj psujete duhovnika, ki sta vam v Brežicah slavo zmage celó prepustila?

Toda z mladeniški dopisuni, ki se posebno zdaj v počitnicah po zdvijanem listu v liberalno — nesramni pisavi skušajo, se ni pričakati. — Hoteli smo pa pri tej priliki neke druge stvari omeniti. Poštenim slov. dijakom namreč povemo, da jim taki bedasti dopisi silno škodujejo, ker občinstvo po njih lahko sodi, da so z večine vsi dijaki takošnji, kakor jih prismojen dopisun popisuje. S tem si pa dijaci če dalje bolj odvračajo srca svojih dosedanjih dobrotnikov „črne garde“, kakor jih čedni fantalin žalski imenuje. Kdo si bo s podpiranjem dijakov živ bič spletal, ako vidi, da se duh in srce dijaške mladeži tako pači! Čas bi res bil, da se pošteni dijaci tesno med sebo združijo in v bran postavijo brezverstvu in nravni spačenosti, ki razdeva mladež po srednjih in višjih šolah. Od „take mladeži“ nema domovina ničesar druga pričakovati kakor žalost, razdor in pogubo.

Slovstvo.

G. Ferd. Auchman, narejavec šampanjca v Mariboru, spisal in založil je majhno, za vinorejce pa važno knjižico z naslovom „Poglavitni nauki kletarstva ali umnega ravnanja z vinom“. Ti nauki so razvrščeni v 4 oddelke: 1. snaga pivnice ali kleti in posode, 2. vrenje vinskoga soka, 3. pretakanje, 4. čiščenje vina. — Škoda le, da niso ti odstavki v knjižici po naslovih in tisku razvidni, kar priprostega bralca nekoliko moti. Sicer je v teh oddelkih ob kratkem razloženo blizo vse, kar so iznajdbe in skušnje pri vinoreji dozdale in kar smo v raznih listih „Gospodarja“ svojim bralcem obširno razložili.

Knjižica ima na eni plati nemško, na drugi pa slovensko besedo. Prevod slovenski — razun dolgočasnega „nij“ — teče gladko, in kder mu jasnosti menjka, bo pomogla nemška beseda. Nejasno n. pr. je na 6. str. rečeno, da je „naloga naše vinstvene šole, da ona z besedo in dejanjem čiste nauke o tem (namreč prvo vrenje pred ali po preši) razširja“, v tem ko ima nemška beseda: „da es Aufgabe unserer Weinbauschule ist, so viel als möglich reinen Satz (drožje ali kaliz) zu predigen“. — Bralca tudi moti skažena beseda; „hävzenblotar“ = Hausenblase, ko ima vendar Wolfov besednjak besedo: „vizin“ = Hausen, (rus. bjeluga); Hausenblase = vizji mehur, še bolje ruski: „ribji klej“ = Fischleim, ker se res nareja iz plavnih mehurjev raznih rib, posebno pa beluge. — Za „rebeln“ je bolje že navadna beseda „robkati“ ali „smukati“, kakor pa „ribati“ grozdje.

Kljubu temu vsemu zamoremo knjižico z dobro vestjo priporočati, ker smo prepričani, da bode vsakdo, ki se z vinstvom peča, mnogo podučnega v njej našel. Priporočamo jo posebno bralnim društvom, ker najdejo v njej voditelji mnogo